

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

30 noyabr 2019-cu il № 93 (2410)

Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Prezidenti müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışla bağlı Sərəncam imzalayıb

Prezident İlham Əliyev noyabrın 26-da Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2020-ci il yanvarın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında Sərəncam imzalayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Sərəncama əsasən, 2002-ci ildə doğulmuş və çağırış gününədək (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaşı tamam olmuş, habelə 1985-2001-ci illərdə doğulmuş, yaşı 35-dək olan, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad edilməmiş Azərbaycan vətəndaşları 2020-ci il yanvarın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılacaqlar.

Həmçinin "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xidmət müddətini keçmiş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları 2020-ci il yanvarın 1-dən 30-dək ehtiyata buraxılacaqlar.

"Azərbaycan əsgərinin xofu düşməni daim qorxu içində saxlayır"

Ermənistan tərəfinin guya Azərbaycan Ordusu bölmələrinin cəbhənin Ağdərə istiqamətində təxribat törətmək cəhdi barədə yaydığı məlumat yalandır, əsası yoxdur və dezinformasiya xarakteri daşıyır.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat Xidmətindən AZƏRTAC-ın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, görünür son zamanlar cəbhə xəttində mövcud sabit vəziyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyini qane etmir və bu cür məlumatları yaymaqda erməni xalqının diqqətini öz ölkəsində mövcud olan problemlərdən yayındırmağa çalışır.

Digər tərəfdən isə, həmişə olduğu kimi, Azərbaycan əsgərinin xofu düşməni daim qorxu içində saxlayır.

Prezident İlham Əliyev Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyi münasibətilə keçirilən mərasimdə iştirak edib

Noyabrın 26-da Konqres Mərkəzində Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyi münasibətilə keçirilən mərasimdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iştirak edib və nitq söyləyib. Ölkə başçısı nitqində universitetin müəllimlərini, tələbələrini və bütün Azərbaycan xalqını Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyi münasibətilə ürəkdən təbrik edərək universitetin bütün kollektivinə yeni uğurlar arzulayıb. Prezident İlham Əliyev nitqində Bakı Dövlət Universitetinin yaranma tarixindən, 100 il ərzində Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına böyük töhfələr verdiyindən, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, müasir Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyevin də Bakı Dövlət Universitetinin məzunu olmasından, Heydər Əliyevin təhsil sahəsinə çox böyük diqqət göstərməsindən, hər il təqribən 800-ə yaxın Azərbaycan gənci Bakıda imtahanlar verməklə Sovet İttifaqının Moskva, Leningrad və digər böyük şəhərlərindəki aparıcı ali məktəblərinə ezam edilməsindən söz açaraq dedi:

- Heydər Əliyevin qərarı ilə 1970-ci illərin əvvəllərində Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Məktəb yaradılmışdır. Bu da Ulu Öndərin uzaqgörənliyini göstərir. Çünki o vaxt azərbaycanlılar sovet ordusunda az təmsil olunurdu. Heydər Əliyev çox istəyirdi ki, Azərbaycan hərbiçiləri yetişsin. Sanki bildirdi ki, nə vaxtsa Azərbaycan müstəqil dövlət olacaq və bu kadrlar bizə lazım olacaq.

Bir sözlə, təhsilə, bütün başqa sahələrə göstərilən diqqət, onun fədakar əməyi və Azərbaycan xalqının müdrikliyi imkan verdi ki, Heydər Əliyev Azərbaycanın ən ağır günlərində öz xilaskarlıq missiyasını icra etsin. Əgər 1970-ci illərdə onun gördüyü işlər xalq tərəfindən rəğbətlə və böyük məhəbbətlə qarşılanmasaydı, - 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan böyük fəlakətlə üz-üzə qalmışdı, - Azərbaycan xalqı ona müraciət etməzdi. Məhz o illər ərzində gördüyü işlər Azərbaycan xalqının qəlbində onun inam hissini saxlayırdı.

Ölkəmizin müstəqilliyə qədərki dövründə də, müstəqillik dövründə də Heydər Əliyev daim xalqın yanında idi və xalqa xidmət etmək onun başlıca missiyası idi. 20 Yanvar faciəsindən sonra o, səsinə ucaldı, Moskvadakı daimi nümayəndəliyə gəlib, orada mətbuat konfransı keçirib, sovet rəhbərliyini, Kommunist Partiyasının rəhbərliyini ittiham etmişdir, bu qanlı faciəni pisləmişdir və bütün dünyaya bu həqiqəti çatdırmışdır. Çünki onun böyük nüfuzu var idi və onun dilindən səslənən sözlər, həqiqətlər dünyanın bütün yerlərində əks-səda vermişdi. Halbuki o vaxt Sovet İttifaqının dağılmasına hələ iki il vaxt var idi. Heç kimin ağına gələ bilməzdi ki, Sovet İttifaqı dağılacaq. O cəsarətli addım Heydər Əliyevin xalqa nə qədər bağlı olduğunu göstərir.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyi münasibətilə keçirilən mərasimdə iştirak edib

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Ölkə başçısı nitqinə davam edərək deyib:

- Bu yaxınlarda biz 120 ölkənin qərarı ilə Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etməyə başladığımızı. Mən sizə deyim və Bakıda keçirilmiş Zirvə Görüşü onu bir daha göstərdi, bu ölkələr arasında ixtilaf kifayət qədər çoxşaxəlidir. Elə ölkələr var ki, bir-biri ilə müharibə şəraitindədir. Elə ölkələr var ki, bir-biri ilə diplomatik əlaqələr saxlamırlar. Amma onların hər biri - 119-u bizə səs verdi.

Prezident Putinin dəvəti ilə mən "Valday" Diskussiya Klubunda iştirak etdim. Oraya cəmi 3 dövlət başçısı dəvət olunmuşdu, o cümlədən Azərbaycan. Bu, bir daha göstərir ki, Rusiya və onun Prezidenti Azərbaycana nə qədər böyük önəm verir və bizə böyük hörmət göstərir. Orada da canlı efirdə sözümdə dedim. Mən bunu Bakıda da, hansısa rayonda da deyə bilirdim. Onu kim eşidəcəkdi? Bizimkilər, yəni, biz bunu özümüz üçün demirik, biz deyirik ki, dünya bilsin və orada canlı efirdə mən dedim: "Qarabağ Azərbaycandır, nida işarəsi". Bir daha bütün dünya gördü ki, Qarabağ Azərbaycanındır, bir daha bütün dünya bu həqiqəti gördü.

Ondan sonra MDB Zirvə Görüşündə, - o, "Valday"dən bir neçə gün sonra baş verdi, - mən qeyd etdim ki, biz Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyinin ərəfəsindəyik. Biz imkan verə bilmərik ki, MDB məkanında faşistlərə abidələr ucaldılsın. Dedim ki, Ermənistanda faşist Qaregin Njdeyə 6 metrlik abidə ucaldılıb, bu, sökülməlidir, bu, qəbul edilməzdir. Dedim ki, o vaxt o, həbs olunmuşdur və həbsxanada da çürümüşdür. Onu da bildirmək istəyirəm ki, həbs edən təşkilatın adı "SMERS" idi. Bilməyənlər bilsinlər ki, bu, abreviaturadır, bunun adı "Smert Şpionam", "SmerŞ", yəni, "Casuslara ölüm". Yəni, casus kimi həbs olundu, ona 25 il cəza verildi, faktiki olaraq, ölüm cəzası və o, Vladimir türməsinə dünyanı getdi. İndi, görün, Ermənistanın baş nazirinin cavabı nə oldu? Dedi ki, Soljenitsin da lagerdə olub, dissidentlər də türmədə olub. Yəni, bu adam Soljenitsini və söz azadlığına görə həbs edilən və sonra reabilitasiya olunan digər adamları faşist Njde ilə eyniləşdirir. Bu, onu göstərir ki, Ermənistanda hakimiyyət dəyişə bilər, amma bu ölkənin faşist mahiyyəti dəyişmir. Mən onlara şans verdim. Öz çıxışında dedim ki, onu əvvəlki hakimiyyət ucaldı. İndiki hakimiyyət özünü demokratik adlandırsa, söksün, yıxınsın bu abidəni. Bu ləkəni yusun Ermənistan üzündən. Heç olmasa, onlar bir ləkədən canlarını qurtarsınlar. Yox, görün, bunların faşist mahiyyəti hara gedib çıxıb ki, bu, türklərə qarşı vuruşub. Yəni, onlar üçün əsas budur. Onlar uşaqları da belə yetişdirirlər, bizə qarşı, Türkiyəyə qarşı, müsəlmanlara qarşı nifrət ab-havasında.

Mən müsəlman ölkələrinə

dəfələrlə müraciət etmişəm. Açıq müraciət etmişəm ki, siz Ermənistanla necə qucaqlaşırırsınız? Siz bunların liderlərini necə dəvət edirsiniz? Görmürsünüz ki, bunlar bizim məscidlərimizi yerlə bir etdilər? Görmürsünüz ki, bizim məscidləri təhqir etdilər? Gedin, baxın, o şəkillər var, onlar Ağdam məscidini, Şuşa məscidlərini, işğal edilmiş digər torpaqlardakı məscidləri nə günə qoydular? Bu, axı tək bizim məscidlərimiz deyil, bütün müsəlman aləminin məscidleridir. Buna necə göz yummaq olar? Necə belə riyakarlıq etmək olar?

Biz dəfələrlə İslam həmrəyliyi ilə bağlı tədbirlər keçirmişik, sözümlərimiz demişik. Bunu davam etdirəcəyik və o faşist Njdeyə ucaldılan abidə də gündəlikdədir. O cinayətkar dövlətlə münasibətlər quran bəzi müsəlman ölkələri bunu edəndə və faşistlərə qucaq açanda heç olmasa, o dağılmış məscidlərin təsvirlərini göz önünə gətirsinlər və özlərinə sual versinlər ki, mən kiminlə qucaqlaşırıram?!

Ona görə bizim bu istiqamətdə siyasətimiz davam etdiriləcək. Amma məsələ bununla bitmir. Ermənistanın baş naziri Aşqabad Zirvə Görüşündə böyük səhv buraxdı, Soljenitsinla faşisti eyniləşdirdi. Amma heç olmasa, ondan sonra bir nəticə çıxarardı. Çünki həm mətbuatda, özü də Rusiya mətbuatında, başqa mətbuatda bunu lağa qoydular ki, bu, nə deyir, nə danışır, bu, nədir? Ondan sonra, görün, nə deyir? Rusiya jurnalistləri ilə görüşdə deyir ki, nə olsun ki, Njde Hitlerlə görüşüb, Molotov da Hitlerlə görüşüb. Bax, bilirsiniz, buna daha şərh vermək mümkün deyil. Molotov Sovet İttifaqının Xarici İşlər naziri olub, 1939-cu ildə müharibənin mümkünliyünü aradan qaldırmaq üçün gedibdir, görüşübdür. O, Hitlerlə xidmət etmirdi. O, Hitlerə qarşı koalisiyanın başında duran Sovet İttifaqının aparıcı simalarından biri idi. Onu Njde ilə eyniləşdirmək olar?! Mən, eyni zamanda, bu misalları ona görə gətirirəm ki, gənclər yaxşı oxusunlar, gələcəkdə belə güclü vəziyyətə düşməsinlər, tarixi yaxşı bilsinlər. Amma bunu deyən bu gün o ölkənin rəhbəridir. Yəni, onlardan nə gözlə-

mək olar? Bu sual ritorik sualdır.

Elə bu iki ay ərzində bizim xarici siyasətlə bağlı digər önəmli hadisələr də baş vermişdir. Biz oktyabr ayında Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına sədrliyi öz üzərimizə götürdük və Zirvə Görüşünü Bakıda keçirdik. Qoşulmama Hərəkatının sədrliyini öz üzərimizə götürmüşük. Uç il ərzində biz bu təşkilata sədrlik edəcəyik. Bu, BMT-dən sonra dünyada ikinci təşkilatdır və əslində, birinci təşkilatdır. Çünki BMT indi elə vəziyyətdədir ki, onu islah etmək istəyənlərin sayı gündən-günə artır, bu, bir. İkinci, BMT-nin rəhbəri yoxdur. Heç bir ölkə BMT-yə rəhbərlik etmir. Təhlükəsizlik Şurasına da sıra ilə rəhbərlik olunur. Biz də, o cümlədən rəhbərlik etmişik. Bu rəhbərlik müddətlidir. Biz isə dünyanın BMT-dən sonra ən böyük təşkilatının sədrliyi və indi bizim sözümlərimiz keçəcəkdir. Gündəliyi biz formalaşdırırıq, məsələləri biz müzakirəyə çıxaracağıq. Əlbəttə ki, öz məsələmizi və əzilmiş, ədalətsizliyə düşər olmuş ölkələrin məsələlərini qaldıracağıq, onları müdafiə edəcəyik.

Ölkə başçısı nitqində müəllim kadrlarının gərəkli fəaliyyətinə də toxunub:

- O ki qaldı daxili məsələlərə, onlar da öz həllini tapır. Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edir. Mən gələcəkdə iqtisadi sahədə heç bir problem görmürəm. Manatın məzənnəsi artıq üç ildir ki, sabitdir. Əminəm ki, belə davam edəcək. Valyuta ehtiyatlarımız artır. Valyuta ehtiyatlarımız ümumi daxili məhsuldan artıq çoxdur. Xarici borcumuz azalır, yenə də azaldacağıq. Mən göstəriş vermişəm təqribən 10 faizə qədər, indi ümumi daxili məhsulun 17 faizini təşkil edir, 10 faizə qədər getməlidir. Sənaye artır. Bu il qeyri-neft sənayemiz 15 faiz, kənd təsərrüfatı 7 faiz artıbdır. Davos Ümumdünya Forumu bizi çox yüksək yerlərdə ləyiq görür, o cümlədən islahatların aparılması istiqamətində. İslahatlara meyillilik və rəhbərliyə olan inam əmsalına görə biz dünyada birinci oluqdayıq. Özü də bunu biz yox, Davos deyir. Dünya Bankı nə deyir? Deyir ki, Azərbaycandan 20 ən islahatçı ölkə sırasındadır.

İslahatlar bizim şüurlu seçiminizdir. Elə fərz edə bilərik ki, nəyə lazımdır bu islahatlar? Onsuz da hər şey yolunda gedir, ölkə inkişaf edir, yeni müəssisələr açılır, abadlıq işləri görülür. Yox, struktur islahatları, siyasi islahatlar, iqtisadi islahatlar lazımdır. Baxın, iqtisadi islahatlar nəticəsində təkəbə bu ilin on ayında büdcəyə 850 milyon manatdan çox vəsait toplamışıq. Bunları sosial sahəyə yönəldirik. Amma bu, hələ islahatların növbəti mərhələsinin birinci addımlarıdır. Bundan sonra da daha böyük addımlar atılacaqdır. Bu, imkan verir ki, sosial sahəyə böyük diqqət yetirək. Bundan 4 milyon 200 mindən çox insan faydalanıb. Bu il minimum əməkhaqqı iki dəfə, minimum pensiya 70 faiz, müavinətlər iki dəfə, tələbələrin təqaüdləri 50 faiz, köçkünlərə verilən təqaüd 50 faiz artırılıb. Nəyin hesabına? Bu, göyden düşən deyil, bunları islahatların hesabına əldə edirik, əldə də etməliyik.

Kadr islahatları gədir, bu da zərurətdir, durğunluq yarada bilmərik, sovet dövrünün durğunluğu hələ ki, yadımdan çıxmayıb. Ona görə kadr islahatları aparılmalıdır, ancaq tək kamul yolu ilə, təbii yolla, burada da heç bir əyintilərə yol vermək olmaz. Mən bir neçə dəfə bu məsələ ilə bağlı fikirlərimi deyəndən sonra bəziləri başladılar bəzi adamların yaşını hesablamğa ki, bunun 70 yaş var getməlidir, qətiyyəni belə şey ola bilməz. Sonra dedim mən imkan vermərəm ki, kampaniya aparılsın. Təcrübə, bilik və gənclərin dinamizmi, novatorluğu, yeniliyi, islahatlara meyilliliyi - bu sintez Azərbaycanda var. Həm cəmiyyətdə, həm iqtidarda var. Biz ənənəvi dəyərlər üzərində dövlət qururuq, böyük-küçük var. Bunu biz qoruyalıyıq, gənclər də mənə eşitsinlər, daim böyük-küçük məsələsinə fikir versinlər. İndi bəzi ölkələrdə buna fikir verilmir. Qadınlarla kişilər arasında artıq fərq qoyulmur. Amma biz ənənəvi cəmiyyətdə yaşayırıq və yaşamalıyıq. Qadınlara hörmət etməliyik, biz onları qoruyalıyıq, onları müdafiə etməliyik. Onlar bizi yox, biz onları. Gender bərabərliyi var, biz də bunu qəbul edirik. Amma biz ənənəvi düşüncədən kənarda yaşaya bilmərik və gənc nəsil

də bunu bilsin. Yaşlılara hörmət olunmalıdır, yaşına görə. İndi bəziləri istəyirlər ki, bizim lüğətimizdən "ağsaqqal", "ağ-birçək" sözləri çıxsın, necə ki, bəzi ölkələrdə. Onlara baxanda adam dəhşətə gəlir. Sonra da bizə deyirlər ki, gəlin bizə inteqrasiya edin. Mən bir dəfə demişəm, hələ Avropada o iqtisadi böhran baş alıb gedəndə dedim ki, biz haraya inteqrasiya etməliyik, böhrana? Haraya inteqrasiya etməliyik, "Stop Islam!" deyənlərə? Haraya inteqrasiya etməliyik, qadınla kişi arasında fərq görməyə? Mən artıq daha dərinə getmək istəmirəm. Biz qətiyyəni oraya inteqrasiya etməyəcəyik. Ona görə Azərbaycanda yaşlı nəsil, gənc nəsil bir yerdə olmalıdır, necə ki, ali məktəblərdə. Baxın, indi Bakı Dövlət Universitetində minlərlə gənc var, müəllim var. Müəllimlər biliklərini bölüşürlər, gənclər öyrənirlər, sabah onların yerini tutacaqlar. Belə inkişaf etməliyik. Əlbəttə, kadr islahatları bundan sonra da aparılmalıdır. Ancaq bu, kampaniyaya çevrilməməlidir.

O ki qaldı müəllimlərin fəaliyyətinə, mən onların fəaliyyətini çox yüksək qiymətləndirirəm. Müəllim peşəsi çox şərəfli, məsuliyyətli, çox ağır peşədir. Müəllim hər zaman tələbə qarşısında öz biliyini göstərməlidir. Tələbələr də indi hər şeyi görürlər, hər şeyi seçə bilərlər. Ona görə müəllimlər daim öz biliklərini artırırlar. Mən deyim ki, biz müasir dövrdə köhnə baqajla yaşaya bilmərik. Ona görə indi internet dövrüdür, hər bir məlumat əldə etmək üçün imkanlar var. Daim müəllimlər yeniliklərə baxsınlar, onların peşəsində hansı proseslər gədir, dünyada hansı proseslər gədir, texnoloji inkişaf nədən ibarətdir ki, tələbələrə keyfiyyətli biliklər versinlər. Ona görə müəllim peşəsi şərəfidir, hörmətlidir, ancaq, eyni zamanda, müəllimlər də daim öz üzərlərində işləməlidirlər.

Mən də müəllim olmuşam. İnstitutu bitirəndə mən bir xarici ölkəyə təyinat aldım, ancaq ondan imtina etdim, xaricə getmək istəmədim. Qaldım institutda, aspiranturaya daxil oldum, dissertasiya müdafiə etdim və 23 yaşında dərslər verməyə başlamışdım, özü də Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda, 23 yaşında, 5 il ərzində. Ona görə müəllim peşəsi mənim üçün yad peşə deyil. Mən də müəllim olmuşam, müəllim kimi sizi salamlayıram.

Ölkə başçısı tələbələrə bilikli olmalarını tövsiyə etdi, biliyin, savadın onların yaxşı gələcəyini, təminatlı gələcəyini müəyyən edəcəyini xatırladı və qeyd etdi ki, bugünkü gənclərin mütəqəksəriyyəti biliklidir, savadlıdır, vətəne bağlıdır, vətənevərdir.

Azərbaycan Prezidenti çıxışını dövlətçiliyimizi xarakterizə edən bir kəlamla bitirib: "Bizim müstəqilliyimiz başlıca vəzifəmizdir. Azərbaycan müstəqil dövlətdir, qürurlu dövlətdir və gələcəyə çox nikbin baxan dövlətdir."

Ön xətdən reportaj

“Atamın döyüş yolunu davam etdirəcəm”

Ali Baş Komandan İlham ƏLİYEV:

Azərbaycan Ordusunun peşəkarlığı, döyüş qabiliyyəti artır, Azərbaycan əsgər, gizir və zabitləri Vətənə layiqətlə xidmət edirlər, öz Vətəninə sadıqdirlər. Bizim bütün hərbi hissələrimizdə, xüsusilə ön cəbhədə yerləşən hərbi hissələrdə ruh yüksəkliyi var və Azərbaycan əsgərinin vətənpərvərlik hissləri çox yüksəkdir, möhkəmdir. Biz bundan sonra da öz döyüş potensialımızı artıracağıq.

Təsadüf elə gətirdi ki, qatarda bir vətənpərvər ədəbiyyat müəllimi ilə yol yoldaşı olduq. Onunla gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda böyüməsindən, terbiyə olunmasın-

libiyyəti bu mifi darmadağın etdi. Aprel döyüşləri göstərdi ki, Ermənistan ordusu Azərbaycan Ordusundan dəfələrlə zəifdir. Gündən-günə gücü, qüdrəti artan Azərbaycan Or-

Mövqələrə çatırıq.

Maşından düşüb asta adımlarla mövqələrə qalxırıq. Yüksəklikdə olduğumuza görə ətraf ərazi aydın görünür. Qarşıda könül oxşayan gözəl mənzərələr açılır. Gözəllikləri seyr edə-edə səngərə - əsgərlərin yanına çatırıq. Baş leytenant Elgiz Sabirinin şux duruşu, iti baxışları, cəld və çevik hərəkətləri qorxmaz və cəsərtli olduğundan xəbər verir. Söhbət zamanı öyrənirəm ki, bu gənc zabıt ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini bitirib. Hərbi kimi kifayət qədər bacarığı və təcürübəsi var. Baş leytenant deyir ki, torpaqlarımızı qorumaq bizim ən müqəddəs borcumuzdur. “Bu gün biz zabıt və əsgərlər doğma torpaqlarımızın müdafiəsində dayanmaqdan böyük şərəf duyuruq. Hər an döyüşə hazırıq. Əsgərlərimizin döyüş hazırlığı, bacarığı və peşəkarlığı yüksək səviyyədedir. Onlar düşməni qısa müddət ərzində məğlub etmək gücündədirlər. Dayandırdığımız bu mövqələr, bu səngərlər Aprel döyüşlərinə qədər erməni qəsbkarlarının nəzarətində olub. Aprel döyüşləri zamanı ordumuzun bölmələrinin şəxsi heyəti qısa müddətdə erməniləri əks-həmlələrlə geri oturdular. İndi bu mövqələr bizdədir. Əsgərlərimizin döyüş əzmi, qələbə ruhu yüksək səviyyədə

adamın qanı coşur, özünü məğlubedilməz döyüşçü, məğrur, qəhrəman bir əsgər hiss edir. Yəqin ki, səngərlərdə insanı yüksəlişə, zəfərlərə aparan bir güc var. Əsgərlər göz qırpmadan torpaqlarımıza keşik çəkirlər. Baş leytenant Elgiz Sabirli bizi onlarla tanış edir.

Əsgər Kənan Adamov ordu sıralarına ötən il çağırılıb. Gədəbəyde dünyaya göz açıb. “Erməni işğalçıları 1992-1993-cü illərdə rayonumuzun kəndlərinə hücum edəndə, əli silah tutanlar cəbhəyə yollanıb, düşmənlə vuruşub döyüşdülər”, - deyərək Əsgər Kənan Adamov söhbətə başlayır. “Buna görə də ermənilər rayonun ərazisinə ayaq qoya bilmədilər. Güc birlikdədir. Bu gün biz birlik, bir yerdəyik, güclüyük, məğlubedilməzlik! Düşmən bu gücün, bu qüdrətin qarşısında dayana bilməyəcək. Qarabağın azadlığı uğrunda döyüşlər başlayarsa, qalibiyyət bizim olacaq!”

Əsgər Ə.Zəkiyev bu barədə itfixarla danışır:

- Atam Tərtər rayonu istiqamətində gedən döyüşlərdə iştirak edib. Mən orta məktəbdə oxuyanda atam Qarabağ müharibəsindən də danışdı. Onun söhbətlərini dinlədikcə düşməne nifrətim daha da artırdı. Mən də atam kimi əsgər olmaq istəyirdim. Bu düşüncələr də məni səngərlərə gətirib çıxartdı. Atamın döyüş yolunu davam etdirməyə hazırım. Ata-bala ikimiz də müxtəlif illərdə doğma ordumuzun əsgərləri olmuşuq. Mən bundan qürur duyuram. Əvvəllər evdə atam müharibədən, iştirak etmiş olduğu döyüşlərdən danışardı. İndi isə mən məzuniyyətə gedəndə evdəkilərə səngər həyatından, xidmətdən söz açıram. Atam mənə diqqətlə qulaq asır və ordumuzun bu cür inkişafı, formalaşması keçmiş döyüşçü kimi onu çox sevindirir.

Əsgərlərdən Məcid Məmmədov, Elçin Seyidov, Sənan Məmmədov, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Çavuş Aşef Quluyevlə və başqaları ilə də söhbət edirik. Onların vətənpərvərliyini, cəsərtini, torpaq sevgisini, bacarıqlarını, hərbi biliklərinin zənginliyini, yüksək peşəkarlığını gördükcə ürəyimiz açılır, qəlbimizi xoş hisslər bürüyür. Bir daha əmin oluruq ki, hərbiçilərimiz torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə hazırdır, qadırdır.

Əsgərlərimizin söhbətlərindən, əzmkarlıqlarından, cəsərtlərindən, hünərlərindən və dayandıqları səngərlərdən qələbə qoxusu gəlir.

Dayandığım səngərdən kövrək hisslərlə qarşı tərəfə boylanıram. Baxışlarım doğma ocaqlarda ilişib qalır. Hiss edirsən ki, biz o yerlərin həs-rətini çəkdiyimiz kimi, o torpaqlar da bizim nəfəsimizə həs-rətdir...

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
“Azərbaycan Ordusu”

dan ürək dolusu danışdıq, xeyli dəyərli qəhrəmanlıq nümunələrindən söz açdıq. Bir sözlə, daim bizi düşündürən Vətəndən, Torpaqdan danışdıq vətəndaş heysiyyətiylə. Maraqlı söhbət ovqatımızı xeyli yüksəltdi. Zabıt və əsgərlərin yanına belə gözəl ovqatla gedirəm.

Ön xətdə yerləşən bölmənin heyətində zabıt Rafiq Nuriyevlə qısa söhbətdə böyük uğurla başa çatan 2016-cı ilin Aprel döyüşlərini də xatırladıq. O da bu şanlı döyüşlərin iştirakçısı olubmuş. Lələtəpə yüksəkliyinin erməni qəsbkarlarından azad olunması uğrunda vuruşub. Həmin uğurlu döyüşlərdən söz açaraq deyir ki, Aprel zəfəri ordumuzun şərəfli səhifəsidir. “Bu səhifəni qəhrəmanlıqlar yazdı. Qürur duyuram ki, mən də bu döyüşlərin iştirakçısı olmuşam. Zabıt və əsgərlərimiz bu əməliyyatlarda cəsərtlə, rəşadətlə vuruşaraq böyük igidlik göstərdilər. Elə bil şəxsi heyət qəhrəmanlıq göstərmək üçün döyüşlərin başlamasını gözləyirmiş. Ermənilər müqavimət göstərməyə çalışsalar da, bunu bacarmadılar. Aprel döyüşlərindən əvvəl cəmiyyətdə ermənilərin məğlubedilməzliyi haqqında həqiqətdən xeyli uzaq olan boş bir mif dolaşırdı. Ordumuzun bu zəfəri, düşmən üzərindəki qa-

dusu qısa müddətdə torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə qadırdır. Əminəm ki, Ali Baş Komandan əmr verərsə, zabıt və əsgərlərimiz daha da böyük hünər və qəhrəmanlıqlar göstərərək Böyük Qələbəni qazanacaqlar.”

Səngərlərə - zabıt və əsgərlərin yanına tələsirik.

Maşınımız üzü dağlara tərəf istiqamət götürür. Payızın orta ayı olsa da, havalar o qədər də sərt keçmir. Bələdçimiz baş gizir Niyaməddin Nəsirov yolboyu bizi ötüb keçdiyimiz ərazilərlə tanış edir. Dediklərindən hiss olunur ki, o, bu yerlərin hər daşına-qayasına bələddir. Dərələrdən birinin etəyindən keçəndə baş gizir ərazidəki dərin qazılmış mövqeləri göstərərək deyir ki, Aprel döyüşlərindən əvvəl mövqələrimiz burada yerləşirdi. “Amma uğurla başa çatan əməliyyatdan sonra xeyli irəliləmişik. Getdiyimiz bu yerlər uzun illər düşmənin tapdağı altında qalmışdı”.

Bələdçimizdən onu da öyrənirik ki, o da Aprel döyüşlərinin iştirakçısıdır. İstehkamçı olan Niyaməddin həmin döyüşlərdə mühüm hərbi tapşırıqları yerinə yetirib. Bu gün də xidmətini uğurla davam etdirən baş gizir “Hələ qarşıda bizi neçə-neçə uğurlu döyüşlər gözləyir”, - deyərək söhbəti yekunlaşdırır.

olduğundan onlar bu qələbəni təkrarlamağa hər an hazırdırlar”.

Səngərdə addımladıqca

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Ədalət Zəkiyevin atası Heybət Zəkiyev Qarabağ uğrunda döyüşlərdə iştirak edib.

“Çingiz dastanı” adlı iki hissəli mənzum tamaşanın premyerası olub

Teatrın repertuarının əsasını təşkil edən vətənpərvərlik, cəngavərlik, mübarizlik mövzusunda hazırlanmış tamaşalar hər bir əsgəri qələbələrə, işğal altındakı torpaqlarımızı azad etmək üçün uğurlu döyüş əməliyyatlarına hazır olmağa ruhlandırır. Xalqımız bu ruhun qələbəsini 2016-cı ilin Aprel və 2018-ci ilin May döyüş əməliyyatları zamanı gördü və tarixi yurd yerlərimizə böyük qayıdışın ilk köçünün sevincini yaşadı.

Birinci Qarabağ müharibəsi illərində teatrın yaradıcı kollektivi tez-tez cəbhə bölgələrində döyüşçülərimizin asudə vaxtlarının səmərəli təşkilinə yardımçı olur, mərmilər və güllələr altında nümayiş etdirilən tamaşalarla Vətən əsgərinin döyüş ruhunu və qələbə əzmini daha da artırır. Unudulmaz sənət fədailərimizin qızı Aynur Muxtarovanın rəhbərlik etdiyi teatr bu gün də varislik ənənələrini layiqincə davam etdirir.

Bir neçə gün öncə "Nəsimi" tamaşası ilə pərəstişkarlarını sevindiren teatr bu gün "Çingiz dastanı" adlı ikihissəli mənzum tamaşa ilə yeni bir uğura imza atıb.

Tamaşanın Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində keçirilən premyerasında Müdafiə Nazirliyinin rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, qoşun növlərinin, Bakı qarnizonunun hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin, qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri, müharibə veteranları və şəhid ailələrinin üzvləri iştirak ediblər.

Əvvəl şəhidlərin xatirəsi ehtiramla yad edilib. Bildirilib ki, Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdcüsü polkovnik Abdulla Qurbaninin eyniadlı mənzum dramı əsasında hazırlanan bu tamaşa Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı şəhid Çingiz Qurbanovun 25 illiyinə teatrın töhfəsidir. Cəmi 22 il ömür sürən Çingiz şərəfli ölümü ilə xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsinə yeni bir səhifə yazdı. O, xalqımızın qəhrəman

oğlu, ordumuzun əfsanəyə çevrilmiş giziri Mübariz İbrahimovun qəhrəmanlığını təkrarladı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin Çingiz Qurbanovun valideynlərini qəbul edərkən dediyi fikirlər ölkə rəhbərinin Azərbaycan əsgərinə, gəncinə verdiyi ən yüksək qiymətdir: "Əsgər Çingiz Qurbanov doğma torpağını müdafiə edərkən qəhrəmancasına həlak olmuşdur. Çingiz böyük qəhrəmanlıq, igidlik göstərmişdir. Düşmənlə üz-üzə qalaraq qeyri-bərabər döyüşdə bir daha düşməngöstərdi ki, Azərbaycan əsgəri nəyə qadırdır. O geri çəkilmədi, qorxmadı, baxmayaraq ki, təkbaşına böyük diversant qrupu ilə üz-üzə gəlmişdi. Son nəfəsinə qədər vuruşmuş, bir neçə işğalçını məhv etmiş, şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır. Biz Çingizlə fəxr edirik, bütün Azərbaycan Çingizlə fəxr edir. Bu, bir daha göstərdi ki, Azərbaycan vətəndaşı, Azərbaycan gənci, əsgəri heç vaxt bugünkü və-

Azərbaycan Respublikasının Xalq artistləri Amaliya Pənahovanın və Yusif Muxtarovun birgə yaratdıqları Bakı Bələdiyyə Teatrını xalqımız və Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti haqlı olaraq "Döyüşən teatr" kimi tanıyır. Bu teatrın 28 il öncə - respublikamız müstəqilliyini bərpa etdiyi ilk günlərdə fəaliyyətə başlaması Azərbaycan mədəniyyəti tarixində mühüm hadisə idi. Teatr bu gün də gənclərdə vətənpərvərlik hissənin, Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığının daha da yüksəldilməsinə mənəvi dəstək missiyasını uğurla davam etdirir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin, dövlətçiliyinin qorunub saxlanmasında, xalqın ölkə rəhbərliyinin ətrafında daha sıx birləşməsində, hərbi qulluqçularda düşməna qarşı nifrət hissənin aşılmasında Bakı Bələdiyyə Teatrının müstəsna xidmətləri var.

peşəkarlıq, rəşadət göstərmişdir. Çingiz ölməyib, o, bizim ürəyimizdə yaşayır, yaşayacaqdır". Bakı Bələdiyyə Teatrının qəhrəmanlıq mövzusunda müraciət etməsi təqdirəlayiqdir və zamanın tələbidir.

Tamaşada Çingiz obrazını istedadlı aktyor İlqar Musayev canlandırıb. Əsas rollarda Əməkdar artistlər Səmaye Sadıxova, Əfqan Soltanov, Aydın Əliyev, Hüsniyyə Mürvətova, Elxan Rza, aktyorlardan İsmayıl Atakişiyev, Asif Rəhimov, Toğrul Rza və Əzizə Həşimova çıxış ediblər. Kütləvi səhnələrdə isə Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivi iştirak edib.

Tamaşa birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində, eləcə də cəbhəyanı bölgələrdə də nümayiş etdiriləcək.

Bu tamaşa Bələdiyyə teatrının Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdcüsü Abdulla Qurbaninin üçüncü əsərinə müraciətidir. "Türk sancağı" pyesi Azərbaycanın bütün bölgələrində, Türkiyənin İğdır, Kars,

teatrın tamaşaçılara vətənpərvərlik hesabətini kim izlənilirdi. Aktyorlar əsərin məzmununu açılmasında fərdi qabiliyyətlərini sərgiləyə bildi, mizanlar aktyor oyununu tamamladı. Umumiyyətlə, mənzum dramın mahiyyəti gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda formalaşmasında əhəmiyyətli olacaq...

"Çingiz dastanı"nın premyerasından sonra Milli Məclisin deputatı Aydın Mirzəza-

bəyov və başqaları tamaşanın aktuallığını, aktyorların uğurlu çıxışını və bu əsərin gənc nəslin xalqımızın qəhrəmanlıq ənənələri ruhunda formalaşması istiqamətində mühüm əhəmiyyət kəsb edəcəyinə əminliklərini bildirib, yaradıcı kollektivə minnətdarlıq ediblər.

Tədbirdə bir neçə gün öncə Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyi münasibətilə keçirilən mərasimdə dediyi "Gənclərdə vətənpərvərlik çox güclü olmalıdır. Gənclər milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda, ənənəvi dəyərlər əsasında tərbiyə olunmalıdır" kəlamları xatırlanıb və bugünkü tamaşanın da məhz bu ideyaya xidmət etdiyi üçün yüksək dəyərləndirilib.

Şəhidin atası Salman Qurbanov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə, Bakı Bələdiyyə Teatrının yaradıcı kollektivinə, bütün iştirakçılara və tamaşaçılara ən yüksək fəxri ada layiq görülən oğlu Çingiz Qurbanovun xatirəsini əziz tutduqlarına, göstərilən diqqət və qayğıya görə ailə üzvləri adından minnətdarlığını bildirib.

ziyyətlə barışmayacaq. Bu, bir daha göstərdi ki, Azərbaycan dövlətinin güclü əsgərləri var. O, böyük vətənpərvərlik,

Ərzurum, Yozqut və Ankara şəhərlərində göstərilib və kifayət qədər rəğbətlə qarşılanıb. "Daş andı" pyesi də "Çingiz dastanı" mənzum dramı

də, ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov, Bakı Bələdiyyə Teatrının baş rejissoru, Xalq artisti Mərahim Fərzəli-

Milli qəhrəmanlarımız

Son döyüş və əbədiyyət

Payızın son ayının son günləri göz küsdürür. Könlə xoş gəlməyən ayamdı - sulu qar yağır, çiskindi, du-man gah xırda dərələri doldurur, gah da çəkilir. Torpağa qar dənəsi düşmür, düşürsə görünmür. Bir qədər aralıda kol-kosun "əlləri-qolları" ağarışdanıb. Görənə elə gəlir ki, kol-kosu qar basıb. Qar deyil, görünüşündən qırova bənzəyir...

Qırovun qara bu bənzəyişini 1993-cü ilin dekabrın ortalarında Zəligöldə görmüşdüm. Onda da belə bir ayamıydı, onda da sulu qar yağdı, onda da bir qədər aralıda qalan meşə zolağında ağaclar bu görkəmdəydi. Hərbi hissənin zabiti Sahib Aslanov Murovdağa sarı baxıb sezişməsi çətin olmayan bir qəhərle demişdi:

- Görəsən, atasının kölgəsinə sığınanlar yaşadılarının bu alaçalpay ayamda döyüş növbətçiliyi apardığını bilirmisən? Əlbəttə, bilir. Nə düşünür görəsən?

- Onlar say artıranlardı, qardaş. Onları bu oğullarla, bu igidlərlə müqayisə etmək günahdı. Müqayisəni şəhidlərin ruhu da bəyənmez, - demişdim. Dolaşan baxışlarımız Murovdağın o üzünə meyillənmişdi...

Üç il əvvəl bu vaxtlar ayamın necəliyini xatırlaya bilmirəm. Onu bilirəm ki, üç il əvvəl noyabrın 24-də komandiri hərbi hissənin nümunəvi əsgərlərindən biri olan Çingiz Qurbanovu ad günü münasibətilə təbrik etmiş-

tiramı zamanında bu hərbi hissədə xidmət etmiş üç Milli Qəhrəmanın döyüş yolunu davam etdirməyə içilən and bilirəm. Bu qəhrəmanların 3-ü də 22 yaşında şəhid olub. Bu rəqəm ürəyimi titrədir. 22 rəqəmi təsadüfdümü? Belə də təsadüf olarmı? Mübariz İbrahimov da 22 yaşında şəhid olmuşdu. Bu qəhrəmanlar həmişə 22 yaşında olacaq, tarix onları əbədiyyən bu yaşda yaşadacaq, onları indi özümüz bu yaşda yaşadacağıq, sonralar ruhumuz. Bu, Vətənin müqəddəsliyinin qüdrətidir; şəhidlik Vətənlə bağlıdır, şəhidlərin yaşı şəhidlik anında tarixləşir, bundan sonrakı illər onun qəhrəmanlığının yaşı olur. Bu gün qəhrəmanlığının 3 yaşının tamam olmasına 36 gün qalmış Çingiz Qurbanovun anım günüdür; qəhrəmanlar həmişə anılır, doğum günlərində tədbir biçimində...

"N" hərbi hissəsində Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun anım günü qeyd edilir; Çingiz bu hərbi hissədə xidmət edib. Yox, günah etdim, hər gün səhər düzülür-

di. Az sonra əsgər yoldaşları onu bayraq əvəzi göyə dikəltmişdilər; hamısı Çingizin xətrini çox istəyirdi. Bu istək əsgər dostluğunun başlanğıcıydı...

Üç il əvvəl dekabrın 26-da ayam belə olmayıb. Təbiət qarıyla, yağışıyla, çən-çisəyiylə dikələn qəhrəmanlığı yolundan eləməyib, onun ayaqlarına dolışmayıb, onu ləngitməyib. Həmin gün çən-çisək olsaydı, bu dönməz qəhrəmanlıq səhəri gün, o birisi gün tarixləşirdi; həmin gün bu qəhrəmanlığı təbiətin xoş ayamı uğurlayıb...

Çən-çisəkdi, narın çisəyə kimse ovuc açmır...

"N" hərbi hissəsində qürura qarışan kövrəklik hiss olunur. Addımları yeniləyən əsgərlərin baxışlarında qədərli ehtiram görünür. Görünür və doğmalılıqla görənlerin düşüncələrinə sarılır. O baxışlar ehtiramdı; bir əsgər üreyindən şəhid ömürlərə mənevi-ruhi yoldu. Bu yol görənlerin də üreyindən keçir; bu yolun başlanğıcı əsgər üreyidi, sonu - əbədiyyət.

Belə dönməz ehtiram görənleri həmişə düşündürüb; bu eh-

şündə, axşam düzülüşündə digər əsgərlərin ad-soyadı ilə yanaşı, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı əsgər Çingiz Qurbanovun da ad-soyadı səslənirsə, o, xidmətdədi. Müdafiə nazirinin əmri ilə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun ad-soyadı hərbi hissənin adlı siyahısına əbədi yazılıb.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun xatirəsinə keçirilən anım günü mənevi boricodəmədi.

Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzi "Vətən uğrunda" səyyar-təşviqat qrupunun üzvləri Leyla Həsənova, Turac Yusubova, Əli Məmmədov, hərbi hissənin əsgər və zabitləri hərbi hissənin həyətində qəhrəmanların bəryefləri önünə tər güllər qoyurlar. Bu, ehtiramın təzahürüdür.

O anlarda təbiətin şəhid qəhrəmanların ruhuna sayğısı üreyimizi telləndirir - çisək bir qədər ara verir, çən-çisək həmin müddətdə dağılır...

Polkovnik-leytenant Rüstəm Məmmədovun dedikləri həmişə yadda qalacaq:

- Əsgər Çingiz Qurbanov hərbi xidmətdə olanda komandirləri onun haqqında işıqlı fikirləri deyirdilər - nümunəvi əsgər, vətənsəvərdi, cəsəretli. Onun xətrini əsgər yoldaşları da çox istəyirdi. Əsude vaxtlarda tarixi qəhrəmanlarımız haqqında danışmaq da, dinləməyi də çox sevirmiş. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimov haqqında danışılanları daha həssaslıqla dinləyərmiş. Həmin vaxtlarda bunu Azərbaycan əsgərinin Azərbaycan əsgərinə qədərsiz ehtiramı bilib hamı... Qəhrəmanlıq Vətən naminə göstərilən fədakarlıqdır. Çingiz Qurbanovun da qəhrəmanlığı tarixləşdi. 30 gündən sonra o tarixin üç ili olacaq...

Anım günündə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun həsər edilmiş "Çin olmuş yuxu" sənədli filminin nümayişindən əvvəl "Vətən uğrunda" səyyar-təşviqat qrupunun üzvü Turac Yusubova qəhrəmanın ömür yolundan söz açır, tarix yaradan, tarixə dönməyən döyüşündən danışaraq fikrini əsgərlərə xitabən hamısını duyğulandıran bir məqamla tamamlayır:

- Mübarizlərin döyüş yolunu Çingizlər davam etdirdi, Çingizlərin döyüş yolunu siz davam etdirəcəksiniz. Ali Baş Komandanın döyüş əmriylə torpaqlarımızı işğaldan siz azad edəcəksiniz.

Əsgərlər sənədli filmi Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun özüylə kəlmələşirmişlər kimi izləyirlər. Qəhrəmanın xidmət yoldaşlarını dinlədikcə hamısının baxışları tündləşir, hamısının barmaqları yumruqlaşır. Məne elə gəlir ki, indi, elə bu an buradan döyüşə getməyə nəinki hazırdırlar, bəlkə də bu döyüşü arzulayırlar...

Əsgər Əhməd Kazımzadə "Çin olmuş yuxu"ya baxışdan sonra deyir:

- Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanov bizim sıramızdadı, bizdən sonra xidmət edəcək əsgərlərin sırasında olacaq, onlar tərxis edildikdən sonra da xidmətdə olacaq. Her düzülüşdə ad-soyadı səslənir: Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı əsgər Çingiz Qurbanov. Onda "Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda qəhrəmanlıqla şəhid olub", - deyilir. Hərbi xidmət yoldaşımız əsgər Çingiz Qurbanovun hərbi xidməti yaşayan, həmişə yaşayacaq hərbi xidmətdi, ömrü həmişə yaşayacaq ömürdü... Xatırlayıram ki, Texniki Uni-

versitetdə "Çin olmuş yuxu" sənədli filminin təqdimatında tələbələrden biri demişdi ki, biz də yuxarı kursda oxuyan tələbələrini tanıyırdıq. Çingizlə də salam əleykimiz vardı. Heç kimin ağına da gəlməzdi ki, bu münasibətli tələbə hamımızdan, minlərlə yaşından fərqlənəcək, hamı görəcek ki, Çingiz Vətəni onların sevdiyindən daha çox sevirmiş...

Əsgər Elman Qafarov deyir ki, orta məktəbdə oxuyanda Çingiz haqqında deyilənləri mən də maraqla dinləyirdim. "Ədəbiyyat müəllimimiz Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovla Çingiz Qurbanovun qəhrəmanlığının mahiyyəti arasında yaxınlığı, yəni, hər ikisinin düşmənlə tək döyüşünü ruha əlaqələndirirdi. Deyirdi ki, hər iki qəhrəman bu ruhun qələbəsinə tezleşdirmək, Azərbaycan əsgərinin döyüş əzmini, qələbə ruhunu yüksəltmək üçün döyüşüb, sonda şəhid olacağını bilərək döyüşüb. Müəllimimizin dediklərini qürurla dinləyirdik. Onda ağıma da gəlməzdi ki, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun xidmət etdiyi hərbi hissədə xidmət edəcəm. Bu qürur hər birimizin məsuliyyəti də yüksəldir. Qəhrəmanı sıramızda bilib xidmət edirik..."

Müdafiə nazirinin əmri ilə xidmət etdiyi mövqeyə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun adı verilib. Anım tədbiri orda davam edəcək.

Tovuz rayon İcra Hakimiyyəti başçısının sərəncamı ilə Ağbulaq kəndinin mərkəzi küçəsinə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun adı verilib; Çingiz Qurbanov küçəsi bizi Çingiz Qurbanov adına posta aparır. Yolu muza döşənən çən-çisəyi

çığnayıb gedirik...

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun bəryefinin açılışında Salman kişinin dediklərini xatırlayıram: "Mənim oğlum idin, oğul, indi Vətənin oğlusan. Bir qardaşın vardı, indi minlərlə qardaşın var...". Xatırladığımı xatırladıram. Duyğusal anlar yaşanılır.

Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin "Vətən uğrunda" səyyar-təşviqat qrupunun əməkdaşı Turac Yusubova əsgərlərə xitabən deyir ki, bu yüksəklik hər birinizi müqəddəsliyə bir qədər də yaxınlaşdırıb. "Hər dəfə döyüş növbətçiliyinə gedəndə sizə elə gəlir ki, Çingiz ruhu da sizin yanınızdadı, tapşırılan ərazini qəhrəmanın ruhuyla birlikdə qoruyacaqsınız. Bu dərk də vətənpərvərlikdi. Siz yüksək döyüş və mənevi-psixoloji hazırlığı maliksəniz. Siz Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbəylə tamamlayacaqsınız..."

Təşviqat dəstəsinin üzvü Leyla Həsənova deyir ki, qəhrəmanlıq şəraitlə bağlı olsa da, buna ruhuyla hazır olmayanlar heç zaman qəhrəman ola bilməz. Çingiz Qurbanov Azərbaycan Texniki Universitetini bitirəndə müəllimləri ona təhsilini davam etdirməyi tövsiyə ediblər. Çingiz razı olmayıb, "Hərbi xidmətdən sonra oxuyaram. Ruhum məni hərbi xidmətə çəkir", - deyib. Onu hərbi xidmətə çəkən ruh beş aydan sonra döyüşə aparıb. Qəhrəmanlıq döyüşünə, şəhidlik döyüşünə...

Əsgər Əyyub Əliyev deyir ki, döyüş növbətçiliyinə getməzdən əvvəl Çingiz obeliskinin önündə xəyalən ruhuyla danışırıq: sən döyüş yolunu davam etdirəcəyik! Döyüş növbətçiliyinə gedəndə elə bilirəm ki, bizi Çingiz baxışları uğurlayır.

"Vətən uğrunda" səyyar-təşviqat qrupunun üzvləri, zabitlər, əsgərlər Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun bəryefi önünə tər çiçəklər düzülür. Ehtiram çiçəkləridi bu.

Bir neçə saat əvvəl müxtəlif vaxtlarda bu hərbi hissədə xidmət etmiş üç Milli Qəhrəmanın obeliskinin önünə tər güllər düzüləndə çisək bir qədər ara vermişdi. Çən-çisək həmin anlarda çəkilmişdi. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanov adına post xeyli yüksəklik-

dədi. Bu yüksəklikdə də güllər düzüləndə çisək səngiyir. Hərbi hissədə də, burada da güllər düzüləndə çisəyin səngiməsini rəmz bilirəm: uca ruhlara təbiətin də ehtiramı var...

...Qəhrəmanları həmişə xatırlayırdıq...

Anım günlərində qəhrəmanları tədbir formatında xatırlayırdıq...

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun anım günüdür...

Rəşid HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri

(İctimai-siyasi hazırlıq dərslərinin qrup rəhbərinə dərslə hazırlaşmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Ümummilli lider Heydər Əliyev azərbaycançılıq ideologiyasının banisidir.

2. Ümummilli lider Heydər Əliyev və azərbaycançılıq məfkurəsi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev azərbaycançılıq ideologiyasının banisidir

Dünyanın siyasi səhnəsində dövlətlərin uzunömürlü olması, ilk növbədə, onun ərazisində yaşayan bütün xalqları öz ətrafında birləşdirməyi bacaran və möhkəm təməllər üzərində qurulan siyasi ideologiyasının olmasından asılıdır. Hələ min illər əvvəl Azərbaycan amili bu ərəzədə yaşayan bütün xalqlar üçün birləşdirici bir məfhuma çevrilmişdir. XVI əsrdə böyük hökmdar və qüdrətli dövlət xadimi Şah İsmayıl Xətai tərəfindən Azərbaycan türkcəsinin dövlət dili səviyyəsinə qaldırılması burada yaşayan xalqların Azərbaycan ətrafında daha sıx birləşməsinə önəmli faktora çevrildi.

Tarixi dövərlərdə bu ideyanın inkişaf etdirilməsinə zərurət gətirdikcə daha da artdı. Bunun ən tarixi nümunəsi XX əsrin əvvəllərində gerçəkləşdirildi. Belə ki, 1918-ci ildə qurulan və Şərqdə ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə azərbaycançılıq ideologiyası daha da inkişaf etdirildi. Təsədüfi deyil ki, azərbaycançılıq ideologiyası həm də birləşdirici bir məfhum hesab olunur. Bu da ondan irəli gəlir ki, azərbaycançılıq ideyası ətrafında, etnik mənsubiyətindən asılı olmayaraq, ölkədəki bütün insanlar birləşib. Azərbaycanda yaşayan bütün xalqlar azərbaycançılıq ideyasını birləşdirici, vəhdət yaradıcı bir ideya kimi qəbul edirlər. Azərbaycançılıq ideyasının fundamental əsaslarından birini də məhz bu faktor təşkil edir. Bu baxımdan azərbaycançılıq ideyası, demək olar ki, əhalinin bütün spektrini əhatə edir.

Əslində, azərbaycançılıq ideologiyasının çox qədim tarixi kökləri vardır. Tarixin qədim dövrlərindən başlamış müasir günümüze qədər Azərbaycan xalqının adət-ənənələrini, milli-mənəvi dəyərlərini, politnik zənginliyini özündə yaşadan və birləşdirən baxışlar sistemi kimi azərbaycançılıq ideyası təşəkkül tapmışdır. Azərbaycan tarixən çoxmillətli ölkə, milli və dini tolerantlığın bərqərar olduğu məkən kimi tanınmış və bu üstün cəhətlər azərbaycançılıq məfkurəsinin əsasını təşkil etmişdir. XX əsrin 80-ci illərinin sonlarında Azərbaycanda başlayan milli-azadlıq mücadiləsi və bu müstəvidə yaşadığımız faciələr həm ölkə daxilində, həm də xaricdə yaşayan soydaşlarımızın vahid ideya ətrafında birləşdirilməsi və onların imkanlarından istifadə edilməsini tələyüklü bir məsələ kimi ortaya çıxardı. Bu məsuliyyətli və tələyüklü məsələnin həllini

Mövzu: Ümummilli lider Heydər Əliyev və azərbaycançılıq məfkurəsi.

öz üzərinə götürən görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev qısa müddətdə tarixiliklə müasirliyin tam vəhdətinə nail oldu. O, bu müstəvidə dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşdirilməsinin Azərbaycanın gələcəyi üçün tarixi və strateji önəm daşdığına uzaqgörənliklə müəyyən etdi. Həmin dövrdə Heydər Əliyev tərəfindən irəli sürülən azərbaycançılıq ideyası Azərbaycanın dünya birliyinə inteqrasiyasının təməl sütunlarından birini təşkil etməyə başladı.

Ümummilli lider Heydər Əliyev azərbaycançılıq ideologiyasını Azərbaycan dövlətinin ana xətlərindən birinə çevirərək, ilk növbədə, tarix boyu əldə edilmiş zəngin təcrübədən məharətlə və uzaqgörən bir strateq kimi istifadə etdi. Bu baxımdan Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ümummilli ideologiya olaraq irəli sürməsi onun Azərbaycan dövlətçiliyi naminə göstərdiyi tarixi xidmətdir. Məhz azərbaycançılıq Azərbaycana qarşı bir çox istiqamətlərdən yönələn təhdidlərin, ölkəmizi etnik bölücülük əsasında parçalamaq cəhdlərinin qarşısında güclü ideoloji və siyasi siper oldu. Çünki azərbaycançılıq bizim keçmişimizdən gələn dəyər olaraq vahid Azərbaycanın ideya əsası, ölkədə bütün konfessiya və etnosların həmrəylik və anlaşma içində bircə yaşayışının tarixi təcrübəsidir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev öz çıxışlarında bir vacib məqamı hər zaman diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanın çoxmillətli, tolerant ölkə olması bizim böyük sərvətimizdir və biz bunu qoruyub saxlamalı, dünyaya ən yüksək səviyyədə təbliğ etməliyik: "Azərbaycan əhalisinin çoxmilli tərkibi bizim sərvətimizdir, üstünlüyümüzdür. Azərbaycanın ən başlıca sərvətlərindən biri qədimlərdən bu torpaqda yaşayan, öz təleyni, öz həyatını bu torpağa bağlayan müxtəlif dirlərə etiqad edən adamlardır. Biz bunu qiymətləndiririk və saxlayacağıq. Dövlət, ölkə nə qədər çox xalqı birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhfəsini verir. Azərbaycan onun ərazisində yaşayan bütün millət və xalqların ümumi vətənidir. Azərbaycanlı sözü bizi həmişə birləşdirir".

Ulu Öndər xaricdə yaşayan azərbaycanlıların dağıntıq halda yaşamaması, onların diaspor fəaliyyəti göstərməsi üçün milli həmrəyliyin vacib olduğunu bildirdi. O, həm də yaxşı bildirdi ki, milli həmrəyliyin möhkəmlənməsi üçün azərbaycançılıq ideologiyası zəruridir. Məhz bu ideologiyanın təbliği nəticəsində Azərbaycanı hansı səbəbdən tərk etmələrindən asılı olmayaraq xaricdə yaşa-

yan soydaşlarımız arasında milli həmrəylik yarandı və onlar ümummilli maraqlar naminə birlikdə fəaliyyət göstərməyə başladılar. Bunun nəticəsində də soydaşlarımız arasında azərbaycançılıq ideologiyası milli həmrəyliyin konsepsiyasına çevrildi. Ümummilli lider Heydər Əliyev xarici dövlətlərə ilk səfərlərindən başlayaraq getdiyi hər bir ölkədə yaşayan həmvətənlərimizlə - oradakı azərbaycanlı icmasının böyük və ya kiçikliyinə asılı olmayaraq - görüşlər keçirir, onların problemləri, qayğıları ilə maraqlanır, tövsiyələrini verirdi. Azərbaycan diasporunun yeni mərhələdə inkişaf təzislərini də məhz Ulu Öndərin həmin görüş və çıxışlarda söylədiyi fikirlər, müddəalar təşkil etmişdir. Bu baxımdan Heydər Əliyevin 2001-ci ilin noyabrında Bakıda Dünya azərbaycanlılarının I qurultayında bəyan etdiyi tezislər, əslində, azərbaycançılıqın, Azərbaycan təəssübkeşliyinin ən lakonik ifadəsi idi: "Biz istəyirik ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkələrin vətəndaşı kimi, istədikləri kimi yaşasınlar. Ancaq heç vaxt öz milli köklərini, milli mənsubiyyətlərini itirməsinlər. Bizim hamımızı birləşdirən bu amillərdir. Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır. Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezində, inteqrasiyasından bəhrələnmək deməkdir. Hər bir insan üçün milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir. Həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam".

Ümummilli lider Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideologiyasında tarixiliklə müasirliyin nəzəri vəhdəti əsas yer tutur. Azərbaycançılıqın ümummilli ideologiya halına gəlməsi, bütün dünya azərbaycanlılarını birləşdirən məfkurəyə, müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsasına çevrilməsi məhz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. O, azərbaycançılıq dövlətçiliyə tətbiq etdi, bu məfkurəyə əsaslanan milli dövlət yaratdı, xalqda dövlətçilik hissinə formalaşdırdı. Bu ideologiya Azərbaycan dövlətinə qarşı bir çox istiqamətlərdən yönələn təhdidlərin, ölkəmizi etnik əlamətlər əsasında parçalamaq cəhdlərinin qarşısında güclü ideoloji və siyasi siper olmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyev və azərbaycançılıq məfkurəsi

Azərbaycan tarixən müxtəlif millətlərin dinc yanaşı yaşadığı, milli və dini tolerantlığın bərqərar olduğu ölkə olub. Burada hər bir xalqın və millətin nüma-

yəndəsinə bərabər münasibət göstərilib. Ona görə Azərbaycan vətəndaşı sayılan hər kəs azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşib. Azərbaycan xalqının adət-ənənələrini, milli-mənəvi dəyərlərini birləşdirən baxışlar sistemi kimi azərbaycançılıq ideyası bu gün də mövcuddur. Bu ideya ictimai-siyasi proseslərə, konstitusiyaya sistemə, xüsusilə dövlət quruluşuna öz müsbət təsirini göstərir.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin azərbaycançılıq məfkurəsinin fəlsəfi, siyasi mənası olduqca dərinliklidir. Azərbaycançılıq milli həmrəyliyi, bütövlüyü təmin edən, milli təəssübkeşlik və vətənpərvərlik hissinə gücləndirən məfkurədir. Ümummilli Liderin müəllifi olduğu, sistemləşdirdiyi azərbaycançılıq ideologiyası təkcə bu ölkənin ərazisində yaşayan insanları yox, eyni zamanda, bütün dünyada məskunlaşan azərbaycanlıları əhatə edərək dünya azərbaycanlılarının milli istinad mənbəyinə çevrilib.

Ulu öndər Heydər Əliyevin şah əsəri müasir müstəqil Azərbaycan dövlətidir. Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin ideya əsaslarını da azərbaycançılıq ideologiyası təşkil edir.

Hələ sovet dövründə respublika rəhbəri işləyərək Heydər Əliyevin mədəniyyət, təhsil, mədəniyyət, əxlaq, milli adət-ənənələrin qorunması və inkişafı sahəsində güdüyü işlər müstəqil dövlətimizin yaradılması ilə nəticələndi. Azərbaycançılıq ideologiyası da məhz buradan qaynaqlanır. Bu ideologiya ölkəmizdə yaşayan xalqları bir amal uğrunda birləşdirir - hamımızın Vətəni Azərbaycandır və biz müstəqil dövlətimizi qoruyub inkişaf etdirməliyik. Hələ 1978-ci ildə Azərbaycan SSR Konstitusiyası qəbul edilərkən ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə dövlət dili Azərbaycan dili kimi təsdiq olundu. Eyni zamanda, o dövrdə iqtisadiyyatı, sənayeni inkişaf etdirməklə, bu sahədə güclü baza yaratmaqla, bütün sahələr üzrə peşəkar milli kadrlar yetişdirməklə ulu öndər Heydər Əliyev müstəqilliyin əsasını qoydu.

Ulu Öndər yorulmadan Azərbaycanın hər bir guşəsinə səfər edir, inkişafı maraqlanır, insanların həyat tərzi ilə tanış olurdu. Bununla da o, Azərbaycan insanını daha yaxından tanıyaraq, onların ənənələrini, mədəni dəyərlərini və digər milli keyfiyyətlərini ümumiləşdirərək bu ideologiyanın əsasını qoydu. Təbii ki, bunların hamısı Azərbaycanın gələcək müstəqilliyinə hesablanmışdır.

Qüdrətli şəxsiyyət Azərbaycan dilinin, tarixinin, ədəbiyyat və mədəniyyətinin yeni azər-

baycançılıq məfkurəsi ilə dərkinin metodologiya və strategiyasını formalaşdırdı. Bu baxımdan "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 18 iyun 2001-ci il tarixli Fərmanı və "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 9 avqust 2001-ci il tarixli Fərmanı böyük tarixi-siyasi əhəmiyyətə malik sənədlər idi. Bu tarixi sənədlər artıq yeni əsirin və üçüncü minilliyin əvvəllərində ana dili uğrunda mübarizənin - azərbaycançılıqın tərkib hissəsi kimi əks etdirən dövlət proqramları - böyük strategiyanın təməl faktları idi.

Ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımız üçün qoyduğu zəngin və əvəzsiz irs ölkəmizin gələcək inkişaf perspektivlərini müəyyənləşdirən fundamental bir fəaliyyət proqramıdır. Bu çoxcəhətli, zəngin fəaliyyət proqramının ən mühüm qollarından birini, heç şübhəsiz, ordu quruculuğu təşkil edir. Bu istiqamətdə Heydər Əliyev fəaliyyətinin global miqyası Azərbaycanın bugünkü reallıqları ilə yanaşı, həm də keçmişinin və gələcəyinin prizmasından əzəmətli görünür. Belə ki, hələ sovet hakimiyyəti illərində respublikamıza rəhbərlik edən Ulu Öndərimizin ordu quruculuğu, xüsusilə də hərbi təhsil sisteminin təməlini qoymaq istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər bu gün öz tarixi təsdiqini tapmaqdadır. O vaxtlar Heydər Əliyevin təşəbbüsü və təkidli ilə Cəmiş Naxçıvanski adına itixaslaşdırılmış məktəbin yaradılması, ölkənin ali hərbi məktəblərinə göndərilən azərbaycanlı gənclərin sayının artırılması, onların qəbulunda konkret güzəştlərin tətbiqi respublikamızın gələcəyinə hesablanmış uzaqgörən siyasətin nəticəsi idi.

Müstəqillik illərində ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə görülmüş işlər azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği və mənimsənilməsində müstəsna əhəmiyyət kəsb etdi. Ötən zaman göstərdi ki, müstəqillik yolumuz ümummilli lider Heydər Əliyevin parlaq zəkasının, onun Azərbaycan torpağına, insanına olan sevgisinin təzahürü kimi meydana çıxdı. Azərbaycan xalqı, ictimaiyyət nümayəndələri çox haqlı olaraq bu illər ərzində ölkədə bütün sahələrdə uğurlara aparan yolun parlaq bir yol olduğunu qeyd edir və bu yol Heydər Əliyev yolu adlandırılır. Bu gün ölkəmiz Ümummilli Liderin ideyaları əsasında inkişaf edir. Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanması, ölkəmizdə inkişafın, sabitliyin və həmrəyliyin təmin olunması bilavasitə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Cəmiyyətdə insanların sağlam və normal yaşayışının, həyat tərzinin təmin edilməsi ölkənin səhiyyə sahəsinin hansı səviyyədə olmasından birbaşa asılıdır. Dünya tibb elmində baş verən son yeniliklər ölkəmizin də səhiyyə sisteminin inkişafını irəli aparır, daha da müasirləşməsinə stimül olur. Son yeniliklər səhiyyə-

mizdə geniş tətbiq olunur və bu proses uğurla həyata keçirilir. Bu gün respublikamızın bütün tibb müəssisələrində müxtəlif profilli, ən son texnoloji tələblərə cavab verən avadanlıqlarla təmin edilmiş palatalar, kabinetlər, bölmələr, şöbələr, mərkəzlər fəaliyyət göstərir.

Ölkəmizin səhiyyəsinin dünya standartlarına uyğun qurulması hərbi tibb sahəsinin də inkişafında mühüm rol oynayır. Mühərribə şəraitində olan Azərbaycan hərbi tibb elmində dünyəvi yeniliklərə nail olur. Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalının maddi-texniki təminatı dünyanın ən yeni tibbi avadanlıqları, texnoloji sistemləri və qurğuları ilə təchiz edilir, hərbi həkim kadrlarının peşəkarlığının artırılması istiqamətində mühüm işlər görülür. Azərbaycanın hərbi tibb sahəsində yüksək peşəkarlığı ilə fərqlənən savadlı, müasir tibb elminin inceliklərinə yiyələnən hərbi həkim kontingenti - zabitlər xidmət edirlər.

Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalın endoskopiya bölməsinin rəisi, tibb xidməti polkovnik-leytenantı Vüsal Musazadə daim yenilik axtarışında olan, peşəkarlıq səviyyəsini artıran, öz üzərində ciddi çalışan vətənpərvər bir zabit kimi tanınır.

Tibb xidməti polkovnik-leytenantı Vüsal Musazadə hərbi həkim peşəsini qəlbinin səsiylə seçib. Seçib ki, o da Vətənimizin müdafiəsinə hazır olan Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin sağlamlığının keşiyində dayansın. Həkim olmaqla

bərabər, həm də hərbiçi olmaq istəyib.

O, 1981-ci il avqustun 1-də Sumqayıt şəhərində əslən Qubadlı rayon Fərəc kəndindən olan Qüdrət müəllimin ailəsində anadan olub. Oğula Qüdrət müəllimlə Gülayə xanım Vüsal adını verdilər. Vüsal Vətənə, elinə, obasına bağlı övlad kimi böyüyüb. Yay tətilində Qubadlının Fərəc kəndinə gedirdi. O günləri ən əziz xatirə kimi yaşadı: "Qubadlı işğal olunanda 7-ci sınıfdə oxuyurdum. Həmişə olduğu kimi, yay tətilimi ata-babamın, dayımın Fərəc kəndindəki evlərində keçirdim. Fərəc düşmənlə sərhəddə yerləşir. Ağır müharibə gərdirdi. Qubadlı işğal olunanda mən orada idim... Valideynlərimlə, qohum-əqrəbamla o çətin günləri birlikdə yaşadım."

Vüsal həkim ilk hərbi xidmətə təmas xəttinə çox yaxın "N" hərbi hissəsində hərbi həkim kimi başlayıb. Zabıt və əsgərlərimizin sağlamlığının keşiyində dayanıb. Yeni-yeni axtarışlarla təcrübəsini artırır, tibbi ədəbiyyatları mütaliə etməklə, nəzəri biliklərini daim təkmilləşdirməkdə davam edir.

Tibb xidməti polkovnik-leytenantı Vüsal Musazadənin xid-

Tibb xidməti

Yeniliklər hərbi tibb sahəsinin inkişafına uğur qazandırır

mət yoluna nəzər salaq:

1998-2002-ci illərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin müalicə-işi fakültəsində təhsil alıb. 2002-2004-cü illərdə Hərbi Tibb fakültəsinin ümumqoşun üzrə həkim ixtisasına yiyələnib. 2004-2006-cı illərdə cəbhə xəttində "N" hərbi hissəsinin tibb məntəqəsinin rəisi olub. 2006-2007-ci illərdə Hərbi Tibb fakültəsində terapiya ixtisası üzrə internatura pilləsini əla qiymətlərlə başa vurub. 2007-2008-ci illərdə cəbhə xəttində yerləşən hərbi birləşmənin səyyar tibb qrupunun terapiya bölməsinin rəisi vəzifəsini icra edib. 2008-2012-ci illərdə hərbi hospitalardan birində xidmətini davam etdirib. 2012-2015-ci illərdə Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalında xidmət edib. 2015-2017-ci illərdə isə Gülhanə Tibb Akademiyasında ixtisasartırma kursunu (Qastreontrologiya üzrə) uğurla başa vurub, 2017-ci ildən hospitalın Diaqnostika şöbəsinin endoskopiya bölməsinə rəhbərlik edir. 2018-ci ilin noyabrından 2019-cu ilin noyabrınadək Türkiyə Respublikasında Ankara Sağlq Bilimləri Universitetinin Gülhanə tibb fakültəsində ERXPQ - endoskopik retrograd xolanji pankreatografiya üzrə ixtisasartırma kursunu bitirib.

Keçdiyi son ixtisasartırma kursunun ölkə miqyasında əhəmiyyətindən danışan tibb xidməti polkovnik-leytenantı Vüsal Musazadə bildirdi ki, Azərbaycanda tibb elmində bu sahədə yeniliklər mövcud olsa da, daha müasir diaqnostik metodların tətbiqinə və inkişafına ehtiyac duyulur. "Ölkəmizdə, demək olar ki, 5-6 tibb mərkəzində ERXPQ əməliyyatı keçirilir. Bizim hospitalda ilk dəfədir ki, bu metod vasitəsilə əməliyyat keçiriləcək. Hər xəstənin müayinə

və müalicəsində doğru, düzgün təyinatın verilməsi və diaqnoz çox vacibdir. Bizim bölməmiz diaqnostika şöbəsinin endoskopiya bölməsi adlanır. Ölkəmizin

də erkən diaqnostikasında tətbiq edilir."

Gələcəkdə müasir müalicə üsullarının və diaqnostik metodların tətbiqinin davam etdiriləcə-

tibb elminin inkişafına böyük nailiyyətlər qazandıran endoskopik müayinə üsulu qida borusu, mədə, on iki barmaq bağırsağ xəstəliklərinin müalicəsində uğurla həyata keçirilir. Mədə qanaxmalarının, mədə poliplərinin müalicəsində birbaşa müdaxiləsi ilə öz müsbət nəticələrini verir. Bədxassəli prosesi erkən dövrdə aşkar etməyə imkan yaradır. Erkən diaqnostika isə uğurlu müalicə deməkdir."

Vüsal həkim dedi ki, dünya tibb sahəsində istifadəsi geniş yayılmış, ölkəmizdə isə müasir müalicə metodu kimi tanınan kolonoskopiya müayinəsini tətbiqi yoğun və incə bağırsağın bir hissəsinin bu alətlə diaqnostikasının qoyulması üsuludur. "Yoğun bağırsağın poliplərində və şiş xəstəliklərinin erkən diaqnostikasında, eyni zamanda, ilithabi bağırsağ xəstəliklərinin

yeni deyən bölmə rəisi onu da bildirdi ki, öd yollarının və mədəaltı vəzidə baş verən dəyişikliklərin endoskopik yolla aradan qaldırılmasına çalışacağıq. "Öd yollarının daş xəstəliklərinin, mədəaltı vəzi axarının darlıqlarında endoskopik yolla (ERXPQ) müdaxilə edərək, müayinəsini keçirəcəyik."

Tibb xidməti polkovnik-leytenantı Vüsal Musazadə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin sağlamlığının keşiyində dayanmaqdan qürur hissi keçirir.

"Mühərribə tezliklə qurtarsın, torpaqlarımız azad edilsin. İşğaldan azad edilmiş başqa kəndlərin sakinləri kimi, Fərəc kəndinin əhalisi də öz yurduna qayıtsın", - bu arzuyla yaşayır, xidmət edir Vüsal həkim...

Lalə HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunda ağacəkmə aksiyası keçirilir

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması və yeni yaşıllıq zonalarının salınması təşəbbüsünə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti də qoşulub.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, ağacəkmə aksiyası çərçivəsində birlik, birləşmə, hərbi hissələr, xüsusi təyinatlı hərbi təhsil müəssisələri, idarə və təşkilatlarda ümumi sayı 60 mindən çox müxtəlif növ ağac əkiləcək, təyin olunmuş ərazilərdə yeni yaşıllıq zolaqları salınacaq, abadlıq və yaşıllaşdırma işləri aparılacaq, ağacların dibi yumşaldılacaq və yaşıllıqlara aqrotexniki qulluq göstəriləcək.

Aksiyanın keçirilməsində

məqsəd ağac əkməklə təbiətin qorunmasına töhfə vermək, ekoloji tarazlığın bərpasına, ətraf mühitin mühafizəsinə kömək etmək, atmosferi oksigenlə zənginləşdirmək

və ictimaiyyətin diqqətini yaşıllaşdırma işinin vacibliyinə yönəltməkdir.

Hazırda Azərbaycan Ordusunda ağacəkmə aksiyası davam edir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələriatəşkəs rejimini pozub

28 noyabr 2019-cu il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 20 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Abdinli, Şirvanlı, Mərzili, Füzuli rayonunun Aşağı Seyidəhmədli, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy və Tərtər rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

29 noyabr 2019-cu il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası İcevan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Qızıllı kəndində, Bərd rayonunun Çinari kəndində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Koxanəbi kəndində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Göyali kəndində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Ağdam rayonunun işğal altında olan Tağıbəyli, Qaraqaşlı, Mərzili, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər, Ağdam və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

